

МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНЖЕНЕРНО-ЕНЕРГЕТИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА МЕТОДИКИ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

Дмитро БАБЕНКО

« 08 » 09 2023 р

Гарант освітньої програми

Андрій ПОПОВ

« 04 » 09 2023 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Безпека життєдіяльності з основами охорони праці та цивільного захисту»

Галузь знань	19 «Архітектура та будівництво»
Спеціальність	193 «Геодезія та землеустрій»
Освітньо-професійна програма	Освітньо-професійна програма «Геодезія та землеустрій» другого (магістерського) рівня вищої освіти
Ступінь вищої освіти	Магістр
Семестр	1 семестр
Форма здобуття освіти	очна (денна)
Викладач	Горбунова Каріне Маркарівна, кандидат педагогічних, завідувач кафедри методики професійного навчання, e-mail gorbunova@mnaeu.edu.ua

Розглянуто на засіданні кафедри методики професійного навчання (протокол № 1 від «31» серпня 2023 року).

Завідувач кафедри, доцент

Схвалено науково-методичною комісією інженерно-енергетичного факультету (протокол № 1 від 01 вересня 2023 року).

Голова науково-методичної комісії, доцент

Схвалено на засіданні вченої ради факультету агро-технологій (протокол № 2 від 04 вересня 2023 року).

Голова вченої ради, доцент

Каріне ГОРБУНОВА

Володимир МАРТИНЕНКО

Антоніна ДРОБІТЬКО

Миколаїв
2023

<p>1. Призначення навчальної дисципліни</p>	<p>«Безпека життєдіяльності з основами охорони праці та цивільного захисту» – навчальна дисципліна, яку вивчають у закладах вищої освіти з метою формування у майбутніх фахівців знань щодо стану і проблем охорони праці в галузі відповідно до напрямку їх підготовки, складу і функціонування системи управління охороною праці та шляхів, методів і засобів забезпечення умов виробничого середовища і безпеки праці в галузі згідно з чинними законодавчими та іншими нормативно-правовими актами, а також питання організації і проведення цивільного захисту населення і працівників в умовах надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру.</p>
<p>2. Мета навчальної дисципліни</p>	<p>Формування у майбутніх фахівців (магістрів) здатності творчо мислити, вирішувати складні проблеми інноваційного характеру й приймати продуктивні рішення у сфері цивільного захисту, ефективного управління охороною праці та поліпшення умов праці з урахуванням досягнень науково-технічного прогресу та міжнародного досвіду, умінь та компетенцій для забезпечення усвідомленості нерозривної єдності успішної професійної діяльності з обов'язковим дотриманням усіх вимог безпеки праці у конкретній галузі.</p> <p>Завдання дисципліни передбачає забезпечення гарантії збереження здоров'я і працездатності працівників у виробничих умовах конкретних галузей господарювання через ефективне управління охороною праці та формування відповідальності у посадових осіб і фахівців за колективну та власну безпеку, а також навчити студентів діям у надзвичайних ситуаціях; засобам захисту дорослого населення і дітей; основам організації і проведення рятувальних і інших невідкладних робіт при ліквідації наслідків аварій, катастроф і стихійних лих; навчити студентів оцінювати обстановку і відповідно діяти у надзвичайних ситуаціях.</p>
	<p>Предметом навчальної дисципліни є: вивчення факторів виробничого середовища, організаційно-технічних і санітарно-гігієнічних умов, у яких здійснюється трудова діяльність людини, а також</p>

	<p>системи правових заходів щодо виконання правил вимог безпеки, виробничої санітарії та охорони праці, набуття здатності орієнтуватися в основних методах і системах забезпечення техногенної безпеки, обґрунтовано вибирати відомі пристрої, системи та методи захисту людини і природного середовища від небезпек; вміння оцінювати сталість функціонування об'єкту господарювання в умовах надзвичайних ситуацій та обґрунтовувати заходи щодо її підвищення; вміння обґрунтувати та забезпечувати виконання комплексу робіт на об'єкті з попередження виникнення надзвичайних ситуацій, локалізації та ліквідації їх наслідків.</p> <p>Об'єктом навчальної дисципліни є: умови та особливості праці фахівців в галузі; вплив шкідливих та небезпечних виробничих чинників на здоров'я людей; заходи та засоби, що визначають нешкідливі та безпечні умови праці при експлуатації інженерного обладнання; дії в надзвичайних ситуаціях, засоби підвищення стійкості роботи об'єктів народного господарства, способи захисту людей та матеріальних цінностей в умовах надзвичайних ситуацій мирного та воєнного часу.</p>
<p>3. Компетентності</p>	<p><i>Інтегральна компетентність:</i> Здатність розв'язувати задачі прикладного, дослідницького та/або інноваційного характеру в сфері геодезії та землеустрою.</p> <p><i>Загальні компетентності:</i> ЗК01. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК05. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p>
<p>4. Результати навчальної дисципліни</p>	<p>РН15. Володіти цифровими та геоінформаційними технологіями, аналітичними та експериментальними методами та методиками дослідження у сфері геодезії та землеустрою, у т.ч. з урахуванням вимог професійної та цивільної безпеки, охорони праці.</p>
<p>знати:</p>	<p>У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ соціально-економічні, законодавчі, нормативно-правові і організаційні основи охорони праці та цивільного захисту; ➤ сучасні проблеми, головні завдання і принципи

	<p>забезпечення безпеки людини;</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ базові положення гігієни праці та фізіології праці; ➤ організаційно-технічні основи техногенної та пожежної безпеки; ➤ обов'язки і порядок дій в умовах надзвичайних ситуацій.
вміті:	<ul style="list-style-type: none"> ➤ здійснювати ідентифікацію шкідливих і небезпечних факторів в оточуючому середовищі; ➤ оцінювати гігієнічні характеристики умов праці на робочих місцях; ➤ обирати та експлуатувати сучасні засоби колективного та індивідуального захисту; ➤ оцінювати рівень вибухопожежонебезпеки приміщень і забезпечувати відповідність заходів пожежної профілактики, засобів, та пристроїв протипожежного захисту нормативним вимогам; ➤ проводити й оформлювати інструктажі з охорони праці на робочих місцях; ➤ виконувати необхідні дії при виникненні інцидентів і нещасних випадків; ➤ кваліфіковано діяти при виникненні та в умовах аварійних і надзвичайних ситуацій; ➤ забезпечувати ефективність проведення евакуаційних заходів.

5. Опис навчальної дисципліни	<p>Всього годин / кредитів за навчальним планом, з них:</p> <ul style="list-style-type: none"> - лекції - практичні заняття - самостійна робота 	<p><i>90 годин/3,00 кредити ЄКТС</i></p> <p><i>16 годин/0,58 кредити ЄКТС</i></p> <p><i>30 годин/1,00 кредити ЄКТС</i></p> <p><i>44 години/1,42 кредити ЄКТС</i></p>
--------------------------------------	--	--

Календарний план*

№ з/п	Найменування тем	Розподіл навчального часу, годин		
		ЛЗ	ПЗ	СР
Змістовий модуль № 1. Безпека життєдіяльності та цивільний захист				
1.	Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності.	2	2	4
2.	Класифікація надзвичайних ситуацій.	2	2	4
3.	Небезпеки навколишнього середовища людини	0	4	6

4.	Пожежі, як фактор небезпеки. Теорія розвитку та припинення горіння.	2	2	4
5.	Ризик-орієнтований підхід побудови імовірнісних структурно-логічних моделей виникнення та розвитку надзвичайних ситуацій. Менеджмент безпеки.	2	4	4
Всього за змістовий модуль		8	14	22
Змістовий модуль № 2. Основи охорони праці				
6.	Правові та організаційні основи охорони праці.	2	2	4
7.	Державне управління, нагляд і громадський контроль за охороною праці. Організація охорони праці на підприємствах АПК.	2	2	4
8.	Навчання з питань охорони праці. Профілактика травматизму та професійних захворювань.	0	2	4
9.	Основи фізіології та гігієни праці	2	4	4
10.	Загальні вимоги безпеки. Техногенна безпека на виробництві.	2	6	6
Всього за змістовий модуль		8	16	22
Всього годин по навчальній дисципліні		16	30	44

*Примітка. Проведення видів занять здійснюється відповідно до графіку освітнього процесу

6. Порядок та критерії оцінювання	<p>Оцінювання результатів навчання проводиться відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Миколаївському національному аграрному університеті СО 5.258.01-00.2018 та Положення про порядок оцінювання здобувачів вищої освіти у Миколаївському національному аграрному університеті СО 5.270.01-00.2020.</p> <p>Підсумкова оцінка з освітнього компоненту «Безпека життєдіяльності з основами охорони праці та цивільного захисту», підсумковою формою контролю за яким встановлено екзамен, визначається як сума оцінок (балів) за всіма успішно оціненими результатами навчання під час семестру (оцінки нижче мінімального порогового рівня до підсумкової оцінки не додаються) та оцінки, отриманої під час екзамену.</p> <p>Мінімальний пороговий рівень оцінки з освітнього компоненту складає 60 відсотків від максимально можливої кількості балів. Здобувач вищої освіти може бути недопущеним до підсумкового оцінювання, якщо під час семестру він: не досяг мінімального порогового рівня оцінки тих резуль-</p>
--	--

татів навчання, які не можуть бути оцінені під час підсумкового контролю; якщо під час семестру він набрав кількість балів, недостатню для отримання позитивної оцінки навіть у випадку досягнення ним на підсумковому контролі максимально можливого результату.

Оцінювання результатів навчання під час семестру включає оцінювання знань здобувача під час практичних занять, індивідуальної роботи, самостійної роботи і неформальної освіти. Оцінювання знань здобувача під час практичних занять відбувається за такими критеріями: своєчасність та правильність виконання завдань практичної роботи; повнота і правильність відповіді під час усного опитування та інших передбачених форм контролю. Під час оцінювання індивідуальної роботи здобувача враховується її вид, актуальність, правильність виконання. Під час оцінювання робіт, які винесено на обов'язкове самостійне виконання, враховується своєчасність та правильність виконання самостійної роботи та розуміння змісту завдання і його вирішення. Під час оцінювання результатів неформальної освіти здобувача враховується відповідність напряму та змісту тематики дисципліни, актуальність, документальне підтвердження участі у заході.

Основними deadline залежно від виду роботи є: наступне практичне заняття, підсумковий контрольний захід зі змістового модулю, атестація.

Рейтингова оцінка знань здобувачів вищої освіти з дисципліни

Вид контролю знань студентів	Модулі (в балах)		Всього балів
	1	2	
Виконання практичних робіт	10-6	10-6	20-12
Опитування	5-3	5-3	10-6
Виконання завдань самостійної роботи	5-3	5-3	10-6
Колоквіум, тестування	10-6	10-6	20-12
Написання тез доповідей, участь у конференції			(10-5)
Участь у заходах неформальної освіти за наявності документального підтвердження			(5-3)

Всього за семестр	30-18	30-18	60-36
Крім того екзамен	–	–	40-24
Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти, та шкала оцінювання - екзамен			
Сума балів за всі види освіт- ньої діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
90-100	A	5 (відмінно)	
82-89	B	4 (добре)	
75-81	C	4 (добре)	
64-74	D	3 (задовільно)	
60-63	E	3 (задовільно)	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання 2 (незадовільно)	
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни 2 (незадовільно)	

Здобувачі вищої освіти, що хворіли і мають відповідні довідки медичних установ або були відсутні з інших поважних причин і не могли брати участь у контрольних заходах, проходять контроль під час спеціально встановлених додаткових занять за узгодженням з викладачами за графіком, що розроблює деканат факультету.

Якщо здобувач вищої освіти на екзамені отримує незадовільну оцінку, то він має право на одне перескладання викладачеві, друге перескладання приймає комісія, створена за вказівкою декана факультету. Якщо здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку під час складання комісії, його відраховують з університету.

За будь-якої форми здобуття освіти оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти є ідентичним.

7. Політика курсу

Основні принципи проведення занять:

- відкритість до нових та неординарних ідей, толерантність, доброзичлива партнерська атмосфера взаєморозуміння та творчого розвитку;
- усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін;
- різні моделі роботи на заняттях, у тому числі робота над вирішенням завдань дає можливість здобувачам вищої освіти якнайширше розкрити свій власний потенціал;
- курс передбачає інтенсивне використання мобільних технологій навчання, що дає можливість здобувачам вищої освіти та викладачеві спі-

	<p>лкуватись один з одним у будь-який зручний для них час, а для здобувачів вищої освіти, які відсутні на заняттях, отримати необхідну навчальну інформацію та представити виконані завдання;</p> <p>- протягом усього курсу активно розвиваються автономні навички здобувачів вищої освіти, які можуть підготувати додаткову інформацію за темою, що не увійшла до переліку тем практичних занять змістових модулів та виступити з презентацією чи інформуванням додатково.</p>
<p>8. Інформаційні джерела</p>	<p style="text-align: center;">Перелік рекомендованих джерел</p> <p style="text-align: center;">8.1 Базова література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Охорона праці в галузі та цивільний захист [Електронний ресурс] : навчальний посібник / В. М. Курепін, К. М. Горбунова, В. М. Курепін [та ін.]. Миколаїв : МНАУ, 2020. 266 с. 2. Охорона праці в галузі : навчальний посібник / В. М. Курепін, Д. Д. Марченко, Д. В. Курепін. Миколаїв : МНАУ, 2023. 586 с. 3. Цивільний захист [Електронний ресурс] : курс лекцій / уклад. В. М. Курепін. Миколаїв : МНАУ, 2021. 92 с. 4. Зброя масового ураження та захист від неї. Навчальний посібник. / Зброя масового ураження та захист від неї. Навчальний посібник. / Б. П. Теплоухов. - Київ: Вид. дім «СКІФ», 2023. 101 с. 5. Протосерейський О. С. Охорона праці в галузі : навчальний посібник / О. С. Протосерейський, О. І. Запорожець. – К. :НАУ, 2019. 268 с. 6. Васійчук В.О., Гончарук В.С., Качан С.І., Мохняк С.М. Основи цивільного захисту: Навч. посібник / Львів, 2019. 384 с. <p style="text-align: center;">8.2 Допоміжна література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Курепін В. М. Основи охорони праці : навчальний посібник для студентів закладів вищої освіти аграрної галузі. Миколаїв : МНАУ, 2022. 347 с. 2. Охорона праці в галузі : навч. посіб. / П. С. Атаманчук, В. В. Мендерецький, О. П. Панчук, Р. М. Білий. Київ : Центр учбової літератури, 2019. 322 с. 3. Цивільний захист та попередження надзвичайних ситуацій, у тому числі на залізничному транспорті : навч. посіб. / М. І. Ворожбіян, О. В. Костиркін, Б. К. Гармаш, М. О. Мороз. Харків : УкрДУЗТ, 2016. 249 с. 4. Охорона праці та промислова безпека: Навч. посіб. / К. Н. Ткачук, В. В. Зацарний, Р. В. Сабарно, С. Ф.

- Каштанов, Л. О. Мігнок, Л. Д. Третьякова, К. К.Ткачук, А. В. Чацюк. За ред. К. Н. Ткачука і В. В. Зацарного. – К., 2019. 454 с.
5. Васійчук В.О., Гончарук В.Є., Качан С.І., Мохняк С.М. Основи цивільного захисту: Навч. посібник / Львів, 2019. 384 с.
6. Курепін В. М. Особливості побудови систем тамеханізмів управління кадровою безпекою на аграрних підприємствах. ModernEconomics. 2022. № 32(2022). С. 54-61.
7. Курепін В. М. Механізми стимулювання та мотиваційні пріоритети діяльності підприємств під час воєнного стану // Організаційно-економічні та соціальні складові розвитку підприємництва : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої 165-річчю заснування університету та 70-річчю створення економічного факультету, м. Львів, 25 травня 2022 р. Львів : Львівський національний університет природокористування, 2022. С. 355-358.
8. Курепін В. М. Особливості формування матеріального резерву та умови використання резервного фонду громади в умовах воєнного стану // Розвиток територіальних громад: правові, економічні та соціальні аспекти : матеріали ІІ Міжнар. наук.-практ. конф., Миколаїв-с.Коблеве, 9 червня 2022 р. Миколаїв : МНАУ, 2022. С. 82-84.
9. Іваненко В.С., Курепін В. М. Місцеві органи влади в умовах воєнного стану: повноваження та співпраця військових адміністрацій з органами місцевого самоврядування // Правові засади організації та здійснення публічної влади : V Міжнародної науково-практичної конференції, м. Хмельницький, 17 червня 2022 р. Хмельницький : Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2022. С. 148-150.
10. Курепін В. М. Управління силами цивільного захисту в умовах реформування територіальної організації публічної влади в Україні // Правові засади організації та здійснення публічної влади : V Міжнародної науково-практичної конференції, м. Хмельницький, 17 червня 2022 р. Хмельницький : Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2022. С. 219-221.
11. Курепін В. М. Система організації безпеки та гігієни праці в Україні // Сучасні підходи до охорони праці в закладах професійної освіти : матеріали Усеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, Біла Церква, 26 жовтня 2022 р. Біла Церква : БІНПО ДЗВО

- «УМО» НАПН УКРАЇНИ, 2022. С. 74-78.
12. Курепін В. М. Планування та фінансування заходів з охорони праці на підприємстві // Обліково-аналітичне і фінансове забезпечення діяльності суб'єктів господарювання: національні, глобалізаційні, євроінтеграційні аспекти : матеріали Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 16-17 листопада 2022 р., Миколаїв. Миколаїв : МНАУ, 2022. С. 45 – 49.
13. Курепін В. М. Економічна політика держави під час воєнного стану: лібералізація трудових відносин // Особливості розвитку цифрової економіки в умовах інформаційно - технологічних викликів : матеріали I Всеукраїнської науково - практичної конференції, 20 жовтня 2022 р. / за ред. Ю.О. Шульжик, Л.Г. Квасній, І.Л. Татомир. Дрогобич: ПП ПОСВІТ, 2022. С. 105-108.
14. Курепін В. М. Готовність до надзвичайних ситуацій та умов воєнного стану // Вирішення сучасних проблем технологій та техніки в сільськогосподарському виробництві : зб. матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції № 18, м. Ніжин, 24-25 листопада 2022 р. Ніжин, 2022. С. 93-96.
15. Бризгалов М. В., Курепін В. М. Сучасний стан охорони праці в Україні та за кордоном // Інформаційно-психологічна та техногенна безпека: історичні аспекти, особливості захисту суспільства та особистості : тези доповідей за результатами тематичного «круглого столу», м. Миколаїв, 9 грудня 2022 р. Миколаїв : МНАУ, 2022. С. 13-15.
16. Курепін В. М., Лотарєва Д. В. Забезпечення техногенної безпеки на підприємствах України // Інформаційно-психологічна та техногенна безпека: історичні аспекти, особливості захисту суспільства та особистості : тези доповідей за результатами тематичного «круглого столу», м. Миколаїв, 9 грудня 2022 р. Миколаїв : МНАУ, 2022. С. 26-29.
17. Курепін В. М. Формування у громадян компетентностей з питань цивільної безпеки // Психолого-педагогічні аспекти навчання дорослих у системі неперервної освіти : матеріали VIII-ї Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, м. Біла Церква, 15 грудня 2022 р. / за заг. ред. В.С. Кулішова, І.В. Кучерак. Біла Церква : БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2022. С. 102-107.
18. Курепін В. М., Лазіс М. Водні питання України в умовах воєнного стану // Захист водних ресурсів - Глобальні виклики, загрози опустелювання територій,

міжнародні зобов'язання держав світу : тези доповідей здобувачів вищої освіти та інших учасників освітнього процесу за результатами проведеного тематичного «круглого столу» на обліково-фінансовому факультеті, м. Миколаїв, 22 березня 2023 року. Миколаїв : МНАУ, 2023. С. 34-36.

19. Іваненко В. С., Курепін В. М. Солоня вода у водогінних мережах міста – вихід з ситуації чи екологічна проблема // Екологічна і техногенна безпека. Охорона водного і повітряного басейнів. Утилізація відходів : матеріали міжнар. наук.-техн. конф., Харків, 19–20 квіт. 2023 р. / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2023. С. 32-36.

20. Курепін В. М. Смертельні сюрпризи війни: як мінунвання території України може спричинити нещасні випадки // Збереження планети - глобальні виклики, загрози, можливості на засадах результативного партнерства : тези доповідей тематичного круглого столу з питань екологічної безпеки до Всесвітнього Дня Землі - EarthDay, м. Миколаїв, 20 квітня 2023 року / Миколаївський національний аграрний університет. Миколаїв : МНАУ, 2023. С. 10-13.

21. Охорона праці в галузі. Змістовий модуль № 2. «Управління охороною праці на підприємствах АПК». Тема № 3. «Алгоритм запровадження системи управління охороною праці та ризиками на підприємстві» : конспект лекції / уклад. В. М. Курепін. – Миколаїв : МНАУ, 2023. – 33 с.

22. Охорона праці в галузі. Змістовий модуль № 2. «Нормативно-правові акти охорони праці». Тема № 4. «Реформування системи управління охороною праці в Україні» : конспект лекції / уклад. В. М. Курепін. – Миколаїв : МНАУ, 2023. – 36 с.

23. Курепін В.М. Система забезпечення безпеки праці та мінімізації випадків травматизму на малих аграрних підприємствах // Актуальні проблеми та перспективи розвитку охорони праці, безпеки життєдіяльності та цивільного захисту : матеріали VВсеукр. наук.-практ. конф., 4-5 травня 2023 року, м. Одеса. Одеса : ОДАБА, 2023. С. 141-145.

24. Іваненко В. С., Курепін В. М. Органи місцевого самоврядування в умовах воєнного стану // Моделювання соціально-економічного розвитку в системі забезпечення продовольчої безпеки : зб. тез Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Миколаїв, 10-11 трав.2023р.). Миколаїв : МНАУ, 2023. С. 41-44.

25. Піндера М.В., Курепін В. М. Фактори зниження нещасних випадків та травматизму на підприємствах аграрного профілю // Охорона праці: освіта і практика. Проблеми та перспективи вищого навчання // Проблеми та перспективи вищого навчання охорони праці : зб. наук. праць III Всеукраїнської науково-практичної конференції викладачів та фахівців-практиків та XIII Всеукраїнської науково-практичної конференції курсантів, студентів, аспірантів та ад'юнктів. 11 травня 2023 р. Львів: ЛДУ БЖД, 2023. С. 146-148.
26. Курепін В. М. Забезпечення трудових прав в умовах воєнного стану // Актуальні проблеми сучасної науки в дослідженнях молодих учених, курсантів та студентів : тези доп. Всеукр.наук.-практ. конф. (м. Вінниця, 17 травн. 2023 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внут. справ, Наук. парк «Наука та безпека». Вінниця : ХНУВС 2023. С. 316-319.
27. Курепін В. М. Безпека підприємства і управління ризиками // Економічні перспективи підприємництва у воєнні часи та опісля : збірник матеріалів VI Міжнародної науково-практичної конференції (м. Ірпінь, 22 травня 2023 року). – Ірпінь : Державний податковий університет, 2023. С. 213-218.
28. Піндера М. Екологічна безпека територій у зоні бойових дій // Молодь, наука, бізнес : матеріали Всеукр. інтер.-конф. здоб.вищ.освіти і мол.учених, 5-6 жовтня 2022 р., м. Миколаїв. Миколаїв : МНАУ, 2022. С. 81-83.
29. Лотарєва Д. В. Основні вимоги до побудови і функціонування системи управління охороною праці на підприємстві // Сучасні підходи до охорони праці в закладах професійної освіти : матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, Біла Церква, 26 жовтня 2022 р. Біла Церква : БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН УКРАЇНИ, 2022. С. 86-90.
30. Іваненко В. С. Потенційні проблеми систем водопостачання міста Миколаєва під час бойових дій // Наукова молодь-2022 : збірник матеріалів X Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених, м. Київ, 15 листопада 2022 р. Київ : КОМПРИНТ, 2022. С. 177-183.
31. Іваненко В. С. Стресостійкість, як вид психологічної особистості // Інформаційно-психологічна та техногенна безпека: історичні аспекти, особливості захисту суспільства та особистості : тези доповідей за результатами тематичного «круглого столу», м. Миколаїв, 9 грудня 2022 р. Миколаїв : МНАУ, 2022. С. 18-20.
32. Іваненко В. С., Бригдалов М. В. Розробка та впро-

вадження інструкцій з охорони праці на підприємствах аграрного профілю // Інформаційно-психологічна та техногенна безпека: історичні аспекти, особливості захисту суспільства та особистості : тези доповідей за результатами тематичного «круглого столу», м. Миколаїв, 9 грудня 2022 р. Миколаїв : МНАУ, 2022. С. 20-23.

33. Піндера М. В. Захист населення і територій під час надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру громад // Інформаційно-психологічна та техногенна безпека: історичні аспекти, особливості захисту суспільства та особистості : тези доповідей за результатами тематичного «круглого столу», м. Миколаїв, 9 грудня 2022 р. Миколаїв : МНАУ, 2022. С. 40-43.

34. Пранович К. О. Охорона земель, інженерно-технічні заходи цивільного захисту та благоустрій територій об'єднаних громад // Інформаційно-психологічна та техногенна безпека: історичні аспекти, особливості захисту суспільства та особистості : тези доповідей за результатами тематичного «круглого столу», м. Миколаїв, 9 грудня 2022 р. Миколаїв : МНАУ, 2022. С. 43-46.

35. Рибачек С. С. Статус служби охорони праці на малих і середніх сільськогосподарських підприємствах // Інформаційно-психологічна та техногенна безпека: історичні аспекти, особливості захисту суспільства та особистості : тези доповідей за результатами тематичного «круглого столу», м. Миколаїв, 9 грудня 2022 р. Миколаїв : МНАУ, 2022. С. 46-49.

36. Іваненко В. М. Практичні аспекти адаптації законодавства ЄС у сфері безпеки і гігієни праці в Україні // Участь молоді у розбудові агропромислового комплексу країни : матеріали 35-ої студ. наук.-теорет. конф., 22-24 березня 2023 року, м. Миколаїв. Миколаїв : МНАУ, 2023. С. 74-78.

37. Пряслова Н. М. Працювати, не можна зупинитися: страхування бізнесу під час воєнного стану // Трансформація страхового ринку України в світлі сучасних економічних викликів : матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти та молодих учених, м. Миколаїв, 18-19 квітня 2023 р. Миколаїв : МНАУ, 2023. С. 16-19.

38. Іваненко В. С. Захисні споруди: реальний захист населення // Стратегія розвитку міст: молодь і майбутнє (інноваційний ліфт): поствоєнна розбудова : матеріали міжнародної науково-практичної конференції, кві-

тень 2023 року. Харків :Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова, 2023. С. 341-346.

39. Дідняк А. В. Укритися, неможливо ризикувати: яким у Миколаєві був захист населення під час обстрілів ракетами // Сталий розвитокміст : матеріали XVI Всеукраїнської студентської науково-технічної конференції : в 4-х ч. / Ч. 2., 21-22 квітня 2023 року. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2023. С. 598-602.

40. Охорона праці в галузі : змістовний модуль 1 «Нормативно-правові акти охорони праці». Тема 1 «Соціальний діалог та партнерство з питань охорони праці в Україні» :конспект лекції / уклад. В. М. Курепін. Миколаїв : МНАУ, 2021. 29 с.

41. Охорона праці в галузі : змістовний модуль № 1. Нормативно-правові акти охорони праці. Тема 2. Правове регулювання організації охорони праці в Україні : конспект лекції / уклад. В. М. Курепін. Миколаїв : МНАУ, 2021. 21 с.

8.3 Законодавчо-нормативні акти

1. Конституція України : Закон України від 28 червня 1996 року. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр.

2. Про охорону праці : Закон України від 14 жовтня 1992 року № 2694-XII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12.

3. Кодекс законів про працю України від 23 вересня 1999 року № 1105-XIV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08 від 25.09.2019 р.

4. Кодекс цивільного захисту України : Кодекс України від 2 жовтня 2012 року № 5403-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17.

5. Закон України «Про правовий режим воєнного стану» https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text.

6. Закон України «Про правовий режим надзвичайного стану» https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1550-14#Text.

7. Постанова КМУ № 11 «Положення про єдину державну систему цивільного захисту» https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/11-2014-%D0%BF#Text.

8. Постанова КМУ № 101 «Типове положення про функціональну та територіальну підсистему єдиної державної системи цивільного захисту» https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/101-2015-%D0%BF#Text.

	<p style="text-align: center;">8.4 Інформаційні ресурси</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. http://zakon4.rada.gov.ua – інформаційно-пошукова система законодавчих і нормативних документів, розробка інформаційного центру Верховної Ради України 2. http://www.kmu.gov.ua/ – інформаційно-пошукова система Кабінету Міністрів України. 3. http://land.gov.ua/ – офіційний сайт Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру. 4. https://mepr.gov.ua/ – офіційний сайт Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України. 5. http://www.dzk.gov.ua/ – офіційний сайт ДП «Центр Державного земельного кадастру». 6. http://www.dnор.gov.ua – Офіційний сайт Державної служби України з питань праці. 7. http://www.mon.gov.ua – Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. 8. http://www.mns.gov.ua – Офіційний сайт Державної служби України з надзвичайних ситуацій.
<p>9. Інтеграція здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами</p>	<p>Набуття програмних результатів в умовах інклюзивної освіти здійснюється відповідно до Положення про організацію інклюзивного навчання осіб з особливими освітніми потребами у Миколаївському національному аграрному університеті СО 5.279.01-00.2020 із застосуванням особистісно орієнтованих методів навчання та з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності усіх здобувачів вищої освіти, рекомендацій індивідуальної програми реабілітації особи з інвалідністю (за наявності) та/або висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку здобувачів вищої освіти (за наявності), що надається інклюзивно-ресурсним центром.</p> <p>Можливість дистанційного (або очно-дистанційного) навчання з використання наступних засобів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Система Moodle (https://moodle.mnau.edu.ua) – лекційний матеріал, практичні завдання, напрями наукової та індивідуальної роботи, завдання для самостійної роботи). 2. Платформа онлайн-занять Zoom, Google Meet, Kahoot! – для проведення індивідуальних практичних занять, консультацій тощо. 3. Електронний репозитарій МНАУ – для використання інформаційних матеріалів

	<p>(http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/).</p> <p>4. Результати тематичних «круглих столів» з питань національної (економічної) безпеки узагальнюються у Moodle за посиланням https://moodle.mnau.edu.ua/mod/folder/view.php?id=29967.</p> <p>5. Бібліотека Миколаївського національного аграрного університету за посиланням - https://lib.mnau.edu.ua/.</p> <p>6. Аудіо- та відеоповідомлення з лекційним матеріалом, поясненням особливостей завдань та напрямками їх виконання тощо.</p> <p>7. Спілкування через електронну пошту (kurepin@mnau.edu.ua) та телефонний зв'язок.</p> <p>8. Залучення до освітньо-наукових заходів в онлайн-режимі.</p> <p>9. Індивідуальний підхід до викладення матеріалу навчальної дисципліни.</p> <p>10. Можливість залучення до освітнього процесу куратора академічної групи та людини, яка знаходиться поряд з здобувачем вищої освіти з особливими освітніми потребами (батьки, сестра, брат та інших).</p>
<p>10. Доступ до матеріалів навчання</p>	<p>Робоча програма дисципліни, її силабус та навчально-методичний комплекс дисципліни (https://moodle.mnau.edu.ua) з необхідним його наповненням розташовано на офіційному сайті Миколаївського національного аграрного університету (https://www.mnau.edu.ua).</p>

Силабус з навчальної дисципліни розроблено:
завідувач кафедри методики професійного навчання,
кандидат педагогічних наук, доцент

Каріне ГОРБУОВА